

Resultatenoverzicht per soort

De zomertaling

De zomertaling ('bedreigd') broedt vooral in natte, open hooilanden met plantenrijke sloten. De ondiepe sloten moeten rijk zijn aan onderwater- en oeverplanten om in te foerageren. Daarnaast zijn moerassige delen gunstig. Vaak broedt de zomertaling in dichte vegetatie nabij een sloot. De zomertaling overwintert van juli tot februari in de Sahel in Noord-Afrika, net als veel andere weidevogels.

De zomertaling is niet elk jaar als broedvogel aanwezig in de Wydlannen. En de eend komt tot nu toe nooit in hoge aantallen voor in het gebied. Sinds de start van de tellingen zijn nooit meer drie territoria in een jaar vastgesteld en de laatste drie jaren kon de soort helaas niet worden genoteerd.

De slobeend

De slobeend ('kwetsbaar') heeft een vergelijkbaar broedbiotoop nodig als de zomertaling. De aantallen van de slobeend fluctueren jaarlijks tussen één en vijf territoria. In de jaren 2007 en 2008 ontbrak de slobeend als broedvogels. In 2020 zijn drie territoria vastgesteld.

Kwartels en kwartelkoningen

Kwartels en kwartelkoningen ('bedreigd') arriveren vrij laat in Nederland, zo in april en mei. Beide soorten roepen vooral 's nachts waardoor nachttellingen of tellingen in de schemering laat in de avond of juist vroeg in de ochtend noodzakelijk zijn. Het broedbiotoop van beide soorten bestaat in de Wydlannen uit ruigere vegetaties met rietgras, grote ratelaar, poelruit en grote wederik. Deze plekken kunnen pas in september gemaaid worden.

Het aantal territoria van kwartel in de Wydlannen fluctueert van jaar op jaar. Dit heeft deels te maken met de weersomstandigheden, vooral tijdens de trek. Toch lijkt de kwartel licht af te nemen in de Wydlannen. De hoogste aantallen waren namelijk in 2004, 2005 en 2008 met respectievelijk 18, 16 en 15 territoria. In 2006 en 2016 was de kwartel afwezig. Het laatste 'kwarteljaar' was in 2018 met elf territoria, want in 2019 en 2020 werden slechts drie en twee territoria vastgesteld.

De kwartelkoning is een onregelmatige broedvogel in de Wydlannen. De vogel was bijvoorbeeld afwezig in de periode van 2015 tot en met 2019. Het topjaar was 2005 met vier territoria, gevolgd door 2020 met twee territoria. Volgens de laatste berichten van Gerrit en Ruurd lijken zich ook in 2021 twee territoria te vestigen op de Wydlannen.

De watersnip

Gerrit en Ruurd genieten bijna elke telling van het mekkerende en kloktikkende geluid van de watersnip ('bedreigd'). De watersnip profiteert in de Wydlannen van de beschikbaarheid van drassig en structuurrijk hooiland. De bodem moet voldoende waterverzadigd zijn om met de lange snavel in te kunnen foerageren.

Ondanks het ogenschijnlijk geschikte biotoop in de Wydlannen, is de watersnip wel sterk afgenomen. Tot 2009 werden jaarlijks meer dan 10 territoria vastgesteld, in 2004 en 2005 zelfs 22 en 23 territoria. De laatste jaren schommelen de aantallen rond de vijf territoria. In 2020 werden zes territoria vastgesteld.

De grutto

De grutto was tot 2004 een vrij algemene broedvogel in de Wydlannen met 54 territoria. Daarna stortte de populatie in, vergelijkbaar met veel weidevogelgebieden in Nederland. De populatie na af tot een diepte punt in de jaren 2018 en 2019 met drie territoria. Het jaar 2020 was een lichtpuntje

met elf territoria en een bruto territoriaal succes (BTS) van 73 procent wat in theorie voldoende zou moeten zijn voor de instandhouding van de populatie.

De kemphaan

De zeer zeldzame kemphaan ('ernstig bedreigd') is als broedvogel zo goed als verdwenen in de Wydlannen. Sinds 1950 is de Nederlandse broedpopulatie met 99 procent afgenomen als gevolg van verlies van geschikt leefgebied. De kemphaan broedt in schrale, vochtige tot natte, bloemrijke hooilanden, de traagst groeiende graslanden die van oudsher het allerlaatst werden gemaaid, als dat überhaupt lukte.

De kemphaan was tot 2007 nog een regelmatige broedvogel met jaarlijks enkele territoria in het gebied. In zowel 2005 als 2006 werden nog drie territoria genoteerd. Daarna werd de kemphaan nog slechts sporadisch opgemerkt. Sinds 2015 is geen territorium meer vastgesteld.

De Tureluur

Tureluurs ('gevoelig') broeden zowel in vochtige hooilanden als op kwelders en andere vergelijkbare open, waterrijke gebieden. Ze hebben baat bij een pollige vegetatiestructuur om in te kunnen broeden. De tureluur broedt graag in gezelschap van kieviten om te profiteren van de felle nestverdediging van de kievit tegen potentiële predatoren.

De broedpopulatie van de tureluur op de Wydlannen fluctueert, maar lijkt redelijk stabiel. Het gemiddelde in de periode 2003 tot en met 2020 is 18 territoria met negen in 2018 en 2019 als minimum en 32 in 2005 als maximum. In 2020 was het aantal territoria met 20 meer dan verdubbeld ten opzichte van vorig jaar.

De veldleeuwerik

De Wydlannen vormt het bolwerk van de veldleeuwerik in het Fryske Lege Midden. Op veel plekken in het Lege Midden is de vogel verdwenen door de intensivering van de landbouw. De vogel profiteert in de Wydlannen optimaal van het extensieve beheer en de late maaidata. De broedpopulatie van de veldleeuwerik is in de Wydlannen redelijk stabiel.

Vanaf 2012 is de populatie licht ingezakt. In de periode van 2003 tot en met 2011 was het gemiddelde 68 territoria tegenover 54 territoria in der periode van 2012 tot en met 2020. Mogelijk heeft de langere inundatieduur tot in maart vanaf 2012 hier invloed op. In 2019 en 2020 lagen de aantallen echter boven het gemiddelde met 65 en 59 territoria.

De gele kwikstaart

De meest karakteristieke zomerpoldersoort is misschien wel de gele kwikstaart. Gele kwikstaarten hebben een voorkeur voor open gebieden met een dichte, hoge vegetatie. In het vroege voorjaar staat de Wydlannen net onder water en later in het voorjaar ontstaat een mooie afwisseling van lagere en ruigere vegetaties.

In 2020 vestigde zich een recordaantal van 92 territoria in de Wydlannen. In 2019 waren 63 territoria vastgesteld. Het vorige record was in 2011 met 77 territoria. In 1996 waren slechts 15 territoria vastgesteld. In de jaren daarvoor en in de jaren tachtig, voor de start van de tellingen, waren de aantallen soms nog lager en was de gele kwikstaart een zeldzame verschijning.

Sinds 2012 is de gele kwikstaart, in tegenstelling tot de veldleeuwerik, bezig met een opmars in de Wydlannen. De gele kwikstaart broedt later dan de veldleeuwerik, namelijk eind april tegenover eind maart. Mogelijk profiteert de gele kwikstaart door de langere inundatieduur en daarmee de tragere vegetatieontwikkeling. De veldleeuwerik heeft wellicht moeite om eind maart een geschikte nestlocatie te vinden op de grond.